

© Vojislav Radojković, 2019.

urednik izdanja / lektor
Zvonko Karanović

ISTINE I LAŽI

1980.

Zovem se Bane i idem u osmi razred Osnovne škole „Jovan Šerbanović“ u Slatini. Imam četrnaest godina, obožavam životinje i navijam za „Crvenu zvezdu“. Imam veliki dar za crtanje, posebno vešto crtam ljude i jednog dana biću veliki majstor portreta. Pored crtanja, evo ovog trenutka, pišem roman o sebi uz pomoć jednog pisca, ali, što bih rekao, ja sam „unutra“, a on „spolja“. On je tu da se pobrine oko pravopisa, gramatike, datuma, precizan je i pomaže mi da tačno ispričam svoju priču.

Počecu od mesta gde živim. Zabit u Homoljskim planinama. Jedna glavna ulica, koja je u isto vreme put ka Žagubici, i zapušteni sokaci koji se račvaju levo i desno. Ljudi su ovde prosti, imaju velike žuljevite šake, masnu kosu, često gledaju u jednu tačku, kao da nešto ozbiljno misle, a u stvari im kroz glavu duva promaja. I uglavnom svi rade u rudniku uglja. Njihove žene imaju velike guzice i nekako se ljuljaju dok hodaju. Često mumljaju kada su same, a kad govore s drugima, viču na sav glas. Postoje i pojedinci koji većini služe za ogovaranja, kao što je moj otac Filip, intelektualac iz Beograda. Završio je Rudarsko-geološki fakultet, došao u Slatinu, „na neko vreme, na kratko“, ali još je ovde, već četrnaest godina. Moja majka predaje likovno u osnovnoj školi, i od nje sam nasledio talenat za crtanje. Imam i mlađeg brata. On ima sedam godina.

E sad, zašto uopšte roman o meni? Dobro, svako od nas misli da je njegov život vredan da se opiše. Ja znam da ću biti genije, i da će moj život biti velika avantura. Bilo bi šteta ne pohvatati sve po redu. Ne znam više da li sam ja dao ideju piscu Branku Miliću, ili on meni. Ali to nije ni važno. Još jedno pitanje je zašto baš od moje četrnaeste godine, zašto baš od sada? Pa eto, pre nekoliko dana sam nacrtao tragediju u rudniku, kako voda prodire u okno i davi rudare. Nacrtao sam utopljenike belih, ispranih lica, a one preživele, crne od ugljene prašine s iskolačenim beonjačama. A sve se to dogodilo juče, što sam shvatio kao poruku s neba, nešto kao naredbu da počnem s pisanjem.

Otac je juče utučen došao kasno i rekao: „Izgubili smo pet rudara.“ Bio sam siguran da to ima neke veze s mojim crtežom, i počeo da verujem kako sam vidovit.

– Bane, izlazi iz sobe, traži te Zoran! – viče moja majka.

Pa dobro, dogovarao sam se s njim da lovimo pastrmke u nedelju posle ručka, i moram da idem. On jeste moj najbolji drug, ali neću da mu pričam o romanu, a još manje o mojoj moći da unapred nacrtam događaje. To mogu da ispričam samo mojoj babi koja živi u Beogradu, jer me jedino ona razume. Čudno je što deca iz Beograda odlaze preko raspusta na selo, da posete babe i dede. Ja za raspust odem u Beograd.

– Jesi li čuo za rudnik? Poginuo je otac Malom Petru! – uzbuđeno kaže Zoran.

– Znam, sve sam to nacrtao. . .

– Šta si uradio?

– Ma ništa, idemo na pecanje – brzo se ispravljam.

– Hajdemo do rudnika.

– Ma dogovorili smo se da danas idemo na pecanje. Mlava je samo blago mutna, ulovićemo gomilu pastrmki. Jesi li spremio gliste? – mirno mu govorim.

– Zabranjeno je na glistu, znaš već, ali imam odlične varalice. Moj otac će da pobesni ako nas ponovo uhvati da pecamo na živi mamac. Neću! Briga tebe što je on ribočuvar! Hoću da odemo do rudnika, cela Slatina je tamo!

Gledam ga i mislim kako se družim s njim samo zato što je manji kreten od ostalih. Da živim u Beogradu, kao što sam molio roditelje, rado bih ga otkao.

– Mnogo si glup! Pa baš zato što ti je otac ribočuvar možemo da pecamo na glistu – poluglasno govorim sam sebi.

Izlazimo iz zgrade i natrčavamo na Malog Peru. On nije mali, najviši je u našem rezredu, ali tako sam ga nazvao iz čistog fazona. Sav je podbuo od plača, ali stiska zube. Zoran dolazi do njega, grli ga, čini mi se da je i on pustio suzu.

– Pero, žao mi je tvog oca – kažem.

Popustio sam i pristao da pre pecanja skoknemo do rudnika, ionako nam je na putu do Mlave. Sačekuje nas policija, koja nikom ne dozvoljava da priđe do okna. Čuje se kuknjava žena, muškarci su se rastrojeno uzmuvali, a ja pokušavam da sve to zapamtim, kako bih kod kuće uradio veliki crtež na hameru, ugljenom naravno. Stigli smo u pravo vreme, na nosilima iznose još jednog rudara. Prolaze pored nas, i šokira me njegovo blatnjavo lice, uopšte nije belo kao na mom crtežu. Dok ga nose, kuknjava se pojačava.

– Idemo – kažem.

Zoranu idu suze.

– Ali možda možemo da pomognemo nešto? – kaže. – Nije u redu da idemo na pecanje dok cela Slatina tuguje. Mogao je i otac da mi pogine.

– Ali nije, nije bila njegova smena. I kako mi da pomognemo? Hajdemo na pecanje, uskoro će mrak i pastrmka ima da navali kao luda, cimam ga za ruku i odlazimo.

Da ne bude zabune, Zoranov otac jeste ribočuvar, ali i rudar. I majstor, nama popravlja sve po kući. I domaćica, otkada mu je umrla žena. Igra i fudbal za naš klub „Rudar“.

Ne volim da lovim pastrmku na varalicu, jer mora neprestano da se zabacuje. Na glistu je lakše, i može više da se ulovi. Da ne bude zabune, sve ribe se pecaju, samo se pastrmka lovi. Stižemo na naše omiljeno mesto, gde Mlava pravi oštru krivinu. Tamo je voda duboka i mirna, ali se odmah ispod toga sužava u brzake, i tu treba tražiti ribu. Iznad te krivine, s obe strane toka, nadvijaju se stene, kao dve ogromne šake spremne na rukovanje. Odatle skoro uvek počinjemo lov, a znamo i kilometre da pređemo uzvodno i nizvodno. Mada ponekad i ne lovimo, samo ležimo na sitnom pesku i maštamo kako bi bilo moćno da niko ne zna za naše mesto, da je tu Mlava nevidljiva za sve osim nas. Stižemo kasno – da smo otišli da kopamo gliste izgubili bismo previše vremena. Zato kačim „vobler“ i sklanjam se malo dalje od Zokija, jer ne prestaje da priča o tragediji u rudniku. On je obično vrlo ćutljiv, ali kad počne o nečemu, ne zna da stane. Odlazim uzvodno, osećam snagu vode kako nasrće na moje ribolovačke čizme. Varalicom češljam oko velikog kamenja ispod kog se kriju pastrmke. Prolazi sat, ne vidim Zorana, i pitam se da li je on nešto uhvatio. Naše pecanje je uvek takmičenje, u kome obično ja pobeđujem, imam neko šesto čulo za ribu. Polako pada mrak i sve je više senki koje trepere po površini hladne vode. Idem još malo, do velikog drveta koje je palo ove zime i napravilo prirodnu branu. Zabacujem varalicu, pribijavam se da je ne zakačim na grane pod vodom, i osećam snažan udar. Brzo kontriram, i znam da vučem najveću pastrmku koja mi je ikad bila na štapu. Na sreću, imam novi grafitni teleskop koji sam iskukumavčio za rođendan, jer bi se bambus verovatno polomio. Pastrmka se izbacuje, i vidim njeno vitko, pegavo telo. Sigurno ima preko četiri kile. Molim boga da se ne otkači, i polako izlazim iz vode na obalu, ne bih li je nasukao na pesak. Blizu je, samo još malo. U rukama mi je, otima se, čvrsto je držim dok ona pokušava da udahne. Na trenutak mi padaju na pa-

met stradali rudari, verovatno su i oni tako bespomoćno otvarali usta dok su se davili, jedan po jedan. Stavljam je u mrežicu i žurim da nađem Zokija, sav ponosan.

Kod kuće se samo moj glupi mlađi brat silno obradovao kad je video moj ulov. Merim je.

– Mama, moja pastrmka ima tri kile!

Ona ništa ne odgovara, vidim da je plakala.

– Mama, je l' me čuješ? Vidi, moja pastrmka ima tri kile!

– Čujem te, Bane, dobro, ostavi sad tu ribu.

– Ali mama. . .

– Ne mogu sad da mislim na ribu pored ove tragedije! Znaš li da je i tvoj otac mogao da pogine? Znaš li da je i on bio u oknu kada je jurnula voda, i da je preživio samo pukom srećom!

– Mogao je, ali nije. Vidi, nikad nisam ulovio veću ribu! Pojma nemaš koliko je teško da se ulovi ovolika pastrmka! A gde je tata?

– U rudniku, gde bi bio. Ti kao da ne shvataš šta se dogodilo. Ostavi tu ribu i sklanjaj mi se sa očiju!

– Bane, ja znam koliko je teško upecati ovoliku ribu – kaže moj brat, sav ozaren.

– Ni slučajno da je nisi pipnuo – kažem, lupim ga po glavi i odlazim u sobu.

Eh, takav je život. Kad je Zoranov tata doneo mojima pastrmku pola kile manju od moje, silno su se obradovali, a vidi sad? Želim da ovekovečim moj ulov. Polako se smirujem i vučem ugljenom po papiru. Čujem da se otac vratio, ali ne želim da izađem iz sobe. Hoću da sam vidi moju pastrmku, pa ako ima imalo obraza, doći će da mi čestita, a ako nema, neću više da pričam s njim. Ipak uzimam vodene boje, jer bez njih ne mogu da dočaram šareno-pegava leđa pastrmke. Otac i majka se svađaju. Ne čujem jasno o čemu

pričaju, ali mama spominje da bi trebalo da se selimo za Beograd. Kao da sam čuo kad je rekla: „Hoćeš da i tebe jednog dana izvade mrtvog iz rudnika?“ Moj brat počinje da plače: „Tata, ostavi mamu!“ Verovatno joj je udario šamar. To nije moja stvar, umačem četkicu i slikam izvijena riblja leđa, staklene oči koje gledaju poslednji put, peraja zamrznuta u drhtaju. Slikam i oca Malog Petra. Usta su mu širom otvorena u nemom krik, oči su mu kao kod ribe.

„Branko, gotov sam, hoćeš li da vidiš? Daj i meni da pogledam šta si napisao?“

Postoji linija znanja i moći, a ovaj moj junak, još kao mlađi, težio je da je pređe po svaku cenu. I sada stalno teži da pređe na „drugu stranu“.

„Šta ti je sad to? Je l' ti to mene hvališ, ili kažeš da sam lud? Neću te više pustiti da pišeš bez moje kontrole. Uostalom, dosta je za danas. Nema više pisanja, hoću da se igram. Ispred zgrade uvek ima mnogo dece posle crtanog filma od sedam i petnaest, i hoću da se pohvalim svojim ulovom.“

Sahrana poginulih rudara odvijala se po kiši. Televizija je snimala neke važne ljude u crnim odelima, koji su došli crnim limuzinama. Kamera je uhvatila i učenike moje škole, postrojene pored velike povorke sa sanducima. Moj otac je govorio nešto pokislom novinaru, i zbog toga sam se osetio važnim. Cela Slatina je došla, i kuknjava je bila opšta. Plakali su i oni kojima niko nije poginuo. Ugrabio sam trenutak najveće pometnje pred spuštanje sanduka u rake i zbrisao.

Evo me, skidam mokro odelo, i odjednom osećam kako me ovo mesto guši. Osećam kao da smo svi mi ovde ispod zemlje, da smo slepe krtice. Želim da odem kod babe u Beograd i tamo živim. Uzimam papir, crtam stan moje babe, prepun slika, visoke plafone i velika, teška vrata između soba. Crtam i nju u masivnoj fotelji, ispod lampe s abažurum,

gde obično sedi s naočarima na pola nosa i gleda me toplim, plavim očima.

Prošlo je mesec dana od tragedije, april je, i mirisi rascvetalih biljaka osećaju se sa svih strana.

Danas je veliki dan. Kros „Novosti“ održava se na terenu „Rudara“ i ove godine ću sigurno pobediti. Čitav mesec treniram krišom od Zorana i, ovog puta, ostaviću ga da mi gleda pete. Posledice nesreće u rudniku još se osećaju, i plašim se da neće biti dovoljno publike koja će videti moj trijumf. Uostalom, jedino je važno da dođe Ivana. U Ivanu sam zaljubljen. Idemo u isti razred. Ona se mota oko starijih i kao da me ne primećuje, ali kad zasija zlato na mojim grudima, neće moći da mi odoli.

Na startu sam. Imam novu, plavu „Adidas“ trenerku, „Adidas“ plave patike, i laktam se za što bolju poziciju. Neće mi biti lako jer sam niži od svih, ali sam zato brz kao vetar. Uočljiv sam i po svojoj plavoj kovrdžavoj kosi. Start je na suprotnom kraju od publike, i to me raduje, jer se sa te daljine ne vide bubuljice na mom licu. Do mene je Zoki, crn, visok kao motka u patikama „Borovo“, običnoj dukserici i šortsu. Vidim mu već odlakavele, mišićave noge, ali pobeđiću ga. Pogledom tražim Ivanu u gužvi oko terena. Naočare sam ostavio kod kuće i ne vidim dobro. Taj trenutak dekoncentrisanosti onemogućio me je da „uletim“ u pucanj. Prvih pedesetak metara nalazim se u sredini, ali polako sustižem jednog po jednog. Zamišljam kako, dok prolazim kroz cilj, padam u Ivanino naručje, i to mi daje dodatnu snagu. Ostalo je još malo, stiskam zube, ispred mene je samo Zoran. Još malo, na korak sam do njega. Još malo i pobeđujem za prsa. Iscrpljeno padam iza linije cilja i čujem aplauz. Na grudima mi sija zlato koje mi je okačio predsednik opštine i . . .

„Šta je sad bilo? Branko, zašto ne pišeš?“

„Dogovorili smo se da nećemo lagati.“

„Pa možemo malo. . . Dobro, nije bilo tako. Kroz cilj sam prošao u sredini i ne znam koji sam bio. Dobro, dobro, Zoran je ponovo ubedljivo pobedio, ali samo zato što nisam uhvatio pucanj za start. Ionako nije važno, Ivana nije došla da gleda trku.“

Stojim pored Zorana, jedemo sendviče koje su nam dali organizatori. On nije ni zadihan, a i skinuo je medalju, kao da se stidi pobeđe.

– Hajdemo ne pecanje, ovde je dosadno – kaže i ne čekajući moj odgovor polazi.

– Na glistu? pitam.

– Naravno da ne.

Maj je počeo letnjom vrelinom. Zoran i ja vratili smo se sa kupanja u Mlavi. I ove godine smo se prvi okupali, uvek je fora ko će se prvi okupati. Postoji jedan majmun koji skače s mosta u centru Slatine i kao otvara sezonu. Jednom smo mu rekli da smo se okupali pre njega, pa nas je prebio. Zato sada ćutimo. Tako sam željan avantura. Često zamišljam daleke divljine. Zamišljam da smo nas dvojica sami u amazonskim ili afričkim prašumama. Nekada se borim s krokodilima, nekada golim rukama ubijam anakonde. Samo jednom sam ga ubedio da prespavamo pored Mlave i tada je rekao da ne želi nikad više to da ponovi bez šatora i vreća za spavanje. Nisam mogao da mu objasnim da ideja nije bila kampovanje, nego preživljavanje. Smrzli smo se, pa šta? Ali preživeli smo, to je bilo najvažnije. Slagali smo roditelje da ćemo spavati jedan kod drugog, što je bilo lako. Ubedio sam ga da nam ne trebaju ni sendviči, da ćemo sami uloviti hranu. Napekali smo gomilu krkuša, ali kako nismo uspeli bez šibice da zapalimo vatru, Zoran nije želeo da proba živu ribu. Ja sam zubima kidao glave i jeo ih bez čišćenja. . .

„Dobro, Branko, šta je sad? Jesam se isprovraćao, ali jednu sam pojeo! U redu, jesmo se vratili oko ponoći promrzli i gladni, ali zaspao sam na trenutak u travi. I to se valjda računa?“

– Bane, dođi da popričam nešto s tobom – zove me mama.

– Evo me, šta je bilo?

– Sedi ovde.

Kad god se nešto dogodi, kad god je nešto važno, ona me posadi u kuhinju i priča, ne gledajući u mene. Ne mogu ni da naslutim šta želi. Završavam osnovnu školu s vrlo dobrim uspehom, nisam ništa razbio, ništa skrivio. Moj dosadni brat proviruje iz dnevnog boravka i ja mu s treskom zatvaram vrata ispred nosa.

– Ti sada završavaš osnovnu školu – kaže majka. – Pričala sam s tvojim ocem.

Kada kaže „tvojim ocem“, znam da je nešto ozbiljno u pitanju.

– Pričala sam i s tvojom bakom u Beogradu, i ona se slaže da tamo upišeš gimnaziju. Znam koliko si talentovan za crtanje, i želim da budeš veliki slikar kao što je tvoja baka.

– Ali mama, i ti si veliki slikar – govorim da je ohrabrim, izgleda tužno.

– Ja, sine, nisam veliki slikar; ja samo predajem likovno. Nadala sam se da ću s tvojim ocem ostati u Beogradu i da ću tamo nešto uraditi, ali... Bitno je da tvoj talenat ne istruli u ovoj selendri, i zato će te baka upisati u „Šumatovačku“.

– Šta je to?

– To je umetnička škola na kojoj će te spremi za Likovnu akademiju. Ti ćeš biti slavan, znam to.

Ona meša ručak koji se krčka, i čudim se što je u farmerkama zvončarama kupljenim u Trstu, i što ih nosi u kuhinji. Obično ih čuva za posebne prilike, kad želi da ostavi utisak.

Mislim da ima jedine farmerke u celoj Slatini. Duga crna kosa s trakom preko čela pada joj preko lica, i jedva vidim njene krupne crne oči. Potpuno razumem mog oca što se njom oženio. On, sa svojih metar i šezdeset, skoro da je za glavu niži od nje. S buljavim plavim očima, rošavim licem i naočarima, izvukao je premiju. Ja sam povukao na njega, imamo istu dioptriju, dok je moj brat na majku.

Otac i majka su se upoznali kada je ona kao dete rudara otišla u veliki grad na studije. Upisala se na Višu likovnu školu i smestila se u iznajmljeni suteran u susedstvu mog oca. On je vozio vespu, sasvim je prirodno što se zaljubila u motor. Moj otac nije glup, samo je strašno ljubomoran. Jednom joj je na moru odvalio šamar zato što je flertovala, kako je govorio, s nekim ribarom, i još jednom u Beogradu, u vreme dok je još pričao s babom. . . Došli su u Slatinu da žive zato što je on završio rudarsko-geološki fakultet i dobio šefovsko mesto u rudniku. Baba mi je pričala da mu je sredila posao asistenta na fakultetu. U suštini su došli ovamo jer je moj otac računao da ona ovde nema s kim da flertuje i. . .

– Da li ti mene uopšte slušaš? – pita me majka.

– Slušam. . .

– Ma đavola slušaš! Šta sam ti rekla?

– Da ću se upisati u neku „Šumatovačku“ i da ću biti slavan.

– A posle toga?

– Pa to si rekla.

– Rekla sam ti kako ćeš morati da se uozbiljiš i učenje shvatiš ozbiljno. Dovoljno je samo malo, jednom pucneš prstima, i život ode tamo gde ne želiš. E moj sine, u kom svetu se ti nalaziš? Želim da ti i tvoj brat budete gospoda. Ti slikar, on doktor. A možete to, znam. Ti si talentovan, a on je tako brižan i pametan.

– On je glup, šta pričaš? Ja sam pametan!

– Želim da obojica živite u Beogradu, ili negde u Evropi, Americi, da se izvučete iz ovog blata. Učim vas da pravilno govorite i da nemate ovaj seljački naglasak, da se lepo ponašate.

Prekida nas otac. Ulazi u kuhinju i seda s nama, bled. Kao da je plakao, oči su mu naduvane.

– Filipe, šta je bilo? Je l' se ponovo desilo nešto u rudniku? Šta ti je? – pita ga majka i zaboravlja na mene.

Čini se da je zgodan trenutak da se izvučem. Polako ustajem, ali otac me hvata za ruku i vraća na stolicu.

– Sine – kaže.

Nikada me ne zove sine, samo Bane, Baki, a ponekad idiote. Znam da je nešto ozbiljno, a meni je ozbiljnih stvari već preko glave.

– Sine, a i ti ženo, zapamtite današnji dan. Četvrti je maj, hiljadu devetsto osamdesete. Od danas ništa neće biti isto. Umro je Tito – kaže i počinje da rida.

Baba mi kupuje virlše iz crvenog plastičnog kioska. Tražim da mi dodaju još senfa. Nervozan sam, pomalo uplašen, i gledam u babu.

– Ne brini ti ništa, Bane. „Treća beogradska“ ti je blizu. Samo upamti kako da se vratiš. Vidiš, sad smo na Slaviji, popnemo se ovom ulicom i tu smo.

Pokazuje mi rukom kuda ćemo ići, ali ja i dalje gledam u nju. Seda tapirana kosa sa crvenom šnalom ne reaguje na vetar koji duva. Crveni babin kostim odudara od sivila ljudi koji prolaze, i osećam se nekako važan što je moja baba najveća dama u Beogradu.

– Pazi na taj snef, curi ti!

Iz crvene tašne daje mi svilenu maramicu, kojom brišem usta. Polako hodamo, ona ne može brže, a meni dolazi da poletim od uzbuđenja.

– Znaš, ova škola u koju sad krećeš uopšte nije važna. Ti ćeš biti moj umetnik, i već sutra idemo da te upišem u „Šumatovačku“. Oni će te tamo pripremati za studije, a radićeš i sa mnom. Ništa ne brini, ti si tako talentovan, a i ja sam povukla neke veze, lako ću te upisati na Likovnu akademiju. Samo da poživim dovoljno – kaže kroz osmeh prelepih veštačkih zuba. – Živećeš u Rimu, tamo imam prijatelje. Neću pustiti da i tvoj život prođe uludo kao život tvog oca. Meni iz inata upisao je Rudarsko-geološki fakultet i otišao u onu selendru. I njegov otac je bio umetnik, tvoj deda, pričala sam ti. Tebi otac sigurno ništa nije pričao o tome?

– Nije – kažem.

Više i ne slušam. Približavamo se školi, i vidim sve više učenika koji idu u istom pravcu kao i ja. Osećam se neprijatno u štofanim pantalonama i svetloplavoj košulji, čija kragna proviruje iz kariranog džempera. Kao da mi na čelu piše seljak, provincijalac, biće niže vrste.

Baba je ostala kod direktora, kojeg je očigledno poznavala, jer se on lomio oko nje i bio preterano ljubazan, a mene je moja nova razredna povelu u odeljenje. Sedmi septembar je, i svi su već zauzeli svoja mesta, svi su se već upoznali. Osećam nelagodu među tom upeglanom decom.

– Dobro jutro, deco, ovo je vaš novi drug koji je došao iz. . . – kaže razredna, profesorka istorije. – Izvini, kako se zove mesto iz kojeg dolaziš? – pita me.

– Iz Slatine. . . – jedva izgovaram i počinjem da kašljem. Knedla mi stoji u grlu.

Razredom se prolama smeh. Pokazuju prstom ka meni. Čujem „koji kreten“, „moron“, „seljak“. Crvenim od stida i vidim da se samo jedan učenik ne smeje. Sedi sam u poslednjoj klupi, nosi usku kravatu i sako okićen bedževima. Odudara od svih.

– Mir, mir! – ljuti se razredna. – To nije lepo od vas, hajde da mu nađemo mesto.

Svi se smeju još glasnije, dođe mi da pobežnem i otrčim nazad kod mog Zorana, kod moje Ivane koja sigurno sad tuguje, na moju Mlavu. Ali taj jedan diže ruku i zove me da sednem pored njega.

– Pusti ih neka se smeju. Sve su to klinци, svemu se smeju. Ja sam Karavađo, kako se ti zoveš?

– Rubens – kažem, i ne znam zašto sam to rekao.

Osmi je septembar hiljadu devedsto osamdesete, prvi put u životu gledam golo žensko telo. Ne mogu da odvojim pogled sa žene koja spava na plesnivom krevetu. Uzbuđen sam, a u isto vreme vrlo mi je neprijatno.

Ta gola žena nema jednu sisu, jasno se vide ožiljci, ali druga je baš lepa, velika, s malom bradavicom.

– Rubense, što si se tako zablenuo? Prvi put vidiš голу ženu?

Okrećem se. Karavađa proviruje iza štafelaja i smeška se.

– Ne, naravno – kažem i crvenim.

– Ljudi, da vas upoznam. Ovo je Rubens, juče je došao u moj razred. On i ja sedimo u istoj klupi – kaže i prilazi mi.

Tek tada postajem svestan da u ateljeu ima nekih deset-petnaest ljudi. Neki dolaze i predstavljaju se, ne mogu da zapamtim nijedno ime.

– Ne zovem se Rubens, nego Bane – mumlam.

Gola žena se budi na trenutak, osmehuje mi se i nastavlja da spava.

– Kako se ti zoveš?

– Karavađo. . .

– Ma daj, reci kako se zaista zoveš?

– Mirko, ali svi me zovu Karavađo. Dobro došao u „Šumatovačku“. Juče nismo stigli da pričamo, ali očekivao sam da ću te videti ovde. Video sam da si ceo dan crtao u svesci.